

Літературний альманах

Політ моїх думок

*Хмельницький
Видавець Стасюк Л.С.
2020*

УДК 821.161.2
П 50

П 50 Політ моїх думок. Літературний альманах. –
Хмельницький, Видавець ФО-П Стасюк Л.С., 2020. –
200 с.

ISBN 978-617-7888-50-4

Альманах «Політ моїх думок» – це результат важкої
праці і співпереживань великої кількості людей.

До альманаху увійшли твори (лірика та проза),
присвячені поняттям гармонії, життєвої мудрості,
осмисленню відносин між людьми, кохання, любові до
батьків, дітей, родини та Батьківщини – усім поняттям, які
нас надихають. Роботи в книзі розміщені українською та
російською мовами.

Книга розрахована на широкий загал читачів.

Видавництво подає твори у редакції авторів, мовою
оригіналу.

УДК 821.161.2

© Альманах «Політ моїх думок», 2020

© Л.С.Стасюк, упорядкування, 2020

© ФО-П Л.С.Стасюк, макет,

ISBN 978-617-7888-50-4 дизайн, друк, 2020

Зося

Новела

– Давніше якось веселіше було, тепер люди іншими стали, – приказуючи, любить про чиєсь і своє згадувати сусідка – тітка Текля. Особливо зараз, коли онуки повиростали і клопотів поменшало.

Попри те, що вісімдесятку розміняла, її кличуть у селі пестливо Теклюнею. Спімнула чомусь нині причту:

– Жили в достатку чоловік і жінка. Діточок трійко мали. Дівчинка Зося між ними – найпримітніша. Змалку з нею завжди щось голосне мусіло трапитися. А вдалася хитрою та меткою, що й дідька довкола пальця обведе.

Як руські–совєти вдруге закоренились у Західній Україні по війні з німцями, то вивезли тьмущу народу до Сибіру на довічно. Зося опинилася з батьками на лісосплаві. "Посібниками банд ОУН-УПА" їх обізвали.

Зі штабелів напровесні скочувала колоди в річку, позаяк їй вісімнадцять минуло. Чергувала в пікетах, які розставляли на кілометровій відстані один від одного. Про себе давали знати, перегукуючись: "Ліс іде!"

Якось під вечір стався затор. Зося – єдина в пікеті. Хутко вискочила, перебігла поперек русла по товстелезних колодах. Розтурхала скупчення вугром і назад скоро-скоро. Недалечко берега розгулявся омут, сильно крутило. Зося не втрималась – і шубовсть. Голову задерла ввєрх, ледве-ледве на плаву тримається, та вугра не випускає.

Допомоги годі сподіватися. Порятунк у твоїх руках: виживай, або пропадай.

Кеть глибока, та не дуже стрімка. Колоди сунули непробивною стіною, вилискуючи мокрими спинами. Наближались поволі сердито і злорадно. У плесі, що на очах дрібніло під натиском безжальних дерев'яних обіймів, недовго витримаєш і протягнеш.

Що робити? Зося раптово згадала про чудодійну давню молитву, котрої мати навчила змалечку: "Ангеле, хоронителю мій, все при мені стій: і вдень, і вночі будь мені до помочі!"

Щойно промовила, колоди завмерли, перестали насуватись, аби затиснути і здушити. Чи то Бог дав, чи справді ангели, як у храмах речуть священники в неділю, підпливає, ніби на замовлення, під праву руку тонка лісина без кори, а під ліву – друга.

За календарем владарює весна, але довколишня тайга ще не пробувала змінити зимові шати.

Щосили дівчина наближалась до рятівного берега, намагаючись полишити вбивчу льодяну купіль. Увігнула вугра в земляну твердь, поволеньки притягнулася, виповзла на сухе. Докинула березової кори в пригасле багаття. Обігрілась трохи, обсохла.

Ніким добігла до їхньої хати – кілометрів чотири, то задеревеніла і ступила на поріг, мов у лицарському обладунку. Мати бистро зірвала одіж і спиртом розтерла її від маківки до п'ят. Начальство великодушно дозволило відлежатись аж два дні. І знов до роботи...

– Прикрі трафунки ворохобили Зося, – зашкарубленими виробленими пальцями поправляє Теклюня зав'язану позаду світлу ситцеву хустину, звідки над чолом стримить посивіле пасемце волосся. – І ходили за нею, наче за маминею спідницею дитки.

Раз вибралася з литвином Михасем, тутешнім парубійком-поселенцем, до "посьолка" Рибінки в контору за грішми. Від Двадцятого "участка", де

гарували, туди кілометрів, може, з п'ятнадцять просіками петляти. Навпростець гушавиною – ближче. Тому й звернули на коротшу стежку. І... заблудилися.

Вісім днів їх усім "участком" шукали. А заблуклим що. Їли ягоди – пізні літо. Ночували на деревах – від звірів береглися. Нарешті, перевтомлена безцільною ходьбою, Зося зовсім із сил вибилася. Михась не витримав частих перепочинків і сам відправився розвідати спасенну путь. І... не вернувся.

Дівчина чекала-чекала. Підвелась. Теж рушила навмання. Простувала сухим місцем під горбок. Як змучена огледілася – болото зусібіч. Яким дивом?!

Мала при собі тричі освячений образок святого Антонія, що в біді помагає. Сусід-мадляр подарував. Зупинилася. Окреслила кругом себе хреста. Присіла, примовляючи: "Ангеле, хоронителю мій, все при мені стій: і вдень, і вночі будь мені до помочі!"

Тут і смерклося. Як розвиднілося на восьмий день, зовіділа річку. Кеть! Її вчора й близько не було ні чутно, ні видно! Здогадалася чапати по течії вниз, бо з Михасем первісно піднімалися вгору.

Ноги не слухалися. Скільки брела, не пам'ятала. Знесилена впала в прибережних кущах, знепритомніла.

Пологим бережком прямував гурт "посьолкових" юнаків, аби вспіти сіно до зими – в жовтні надходить – переправити до садиб. Все із собою вони брали дворових собак. З ними безпечніше. Чи звірину почують, чи людину. От і заскавуліли. Видно, зачули якусь біду або страшне здибали щось.

Хлопці трапци-трапци¹ до псів. Дивляться: а то Зося. Лежить непритомна. Привели до тями річковою

¹ тут – обережно підійшли (діал.)

водицею. Зробили з деревини ноші та й забрали ожили дівчину до "посьолка".

Михася не знайшли. Ні живого, ні мертвого. Втекти звідси кудись аж ніяк. Довкруг болота, дебрі. Пошту скидали літачком-кукурузником у визначене місце щомісяця-щодва або привозили пароплавом до пристані, до якої човнами з тиждень добиратися.

Де подівся нещасний блукач, ніхто ніколи не довідався...

— Або ж то треба на бідну дівчину стільки, — Теклюня продовжує оповідати, сидючи на широкій лаві перед вхідними дверима до оштукатуреної цегляної хатини з низеньким фундаментом, на совість побіленої дядьком Андрієм, її чоловіком, що в засвітах. Коли він відчув догорання своєї свічі, то потроєно порядкував на обійсті повсюди, щоби спочити взірцевим господарем і щоби проводжальники в останню путь о тім гуторили. — Забаглося тамтуди в Сибірі на Святий вечір ялинки. Бо ж кажуть, як стрінеш Різдво, так і цілий рік проживеш. З ялинкою святковіше, веселіше, фاینіше.

"Піду, — гадкує Зося, — і близенько, скраю тайги врубаю". Батько, відпускаючи, підгострив сокирку і строго наказав: "Аби-сь не йшла, не дай Боже, вглиб!"

Перша ялиночка не сподобалася, бо крива, друга — занизька, третя — рідка... Трохи-потрохи зайшла в трістя. Зирк, а за пару сот кроків людська вогонь розклали, гріються. Щось ділять, пересварюються.

"Чого ж вони тут? Якісь не звідси, чужі", — стрепенулася. Задкує. Хутчій-хутчій. Запізно! Злодії зовиділи її, погналися з дикими криками. Вона щодуху до людної дороги. Видить — доганяють.

"Ангеле, хоронителю мій, все при мені стій: і вдень, і вночі будь мені до помочі!" — скоромовила. Відразу, в

мить крайнього розпачу підвернувся молодий смерек, що густими-прегустими гілками вкрив.

Вірте не вірте, а подібне пережила Мати Божа, що втікала з Ісусом. Тополя зашелестіла листям, не сховала. Ліска розкололася. Лиш ялина прихистила.

Причаїлася Зося високо в пишній хвої. Тремтить, обіймає стовбур, зап'ястя побіліли і затерпли. Добре хоч рукавиці не посіяла, як сокирку, тікаючи.

Збуї-розбійники понишпорили, поскреготали зубами, забралися з нічим. Зляканою білочкою виглянула вона зі сховку. І щодуху! Ніякої не потребувала вже ялинки...

— Надійшло восьме літо, як їх оселили в Сибіру, — під вересневим сонцем Теклюня вилущує з покручених стручків красі квасоліни в полив'яну мідницю — не гомонить марно. — Принують Зося заміж, бо час. А та спротивилася: "На вітчизні мій суджений". Батько з матір'ю: "Яка вітчизна?! Вивезли на довічне!!!"

Утихомирила дорікальників переказом віщого сну — цілу ніч ангел нагадував їй всі-всі забаганки. Надранок звістив, що пора повертатися — вдома, де народилася, чекають.

За місяць Зосьчині слова справдилися. Відпустили їхню сім'ю по амністії. Нерадо...

— Все? — обірвав тривку павзу онук Радомир. Він і Настя, наречена, притулилися на дзиглику напроти.

— Що далі з нею, в яких приключках рятував ангел, сказати не можу, а хотілося знати, — Теклюня хутко втерла сльози крайчиком хустки. Бачу з оборогу, де з отавою пораюсь вилами.

"Від літ її дівочтва збігло піввіку з гаком, — міркую. — Пережите переінакшує відчуття минулого. Може, з нею діялося, а не з кимось?"